

Hitza

Esanahia

afaltiar	afaltzen ari dena
afera	kontua, <i>asuntoa</i>
ahitu	indargabetua, unatua
aho	ebakitzeko tresnen alde zorrotza
ahur	esku barrua
alartze	atalasea, sarrera
albaran	aurre-faktura
alda	muda, barne-arropa garbia
aldamen	alboa, ingurua
aldiri	(herri, hiri)-barrenak, inguruak
altxamahai	horma mahaia, jaso-ixtekoa
amaraun	sarea, korapiloa
amildu	jausi, beheratu
antxumatu	besoak bata best gain gurutzatu
antzeman	igarri, nabaritu
apaldu	makurtu
arasa	ontzitegia, armairua
aratz	garbia
areka	kuneta, zanga
arestiko	lehenagoko, duela gutxiko
argidura	argitasuna (<i>resplandor</i>)
arkupe	arku behebarrua
arraildu	zartatua, pitzatua
arrakala	zartadura
arre	kolore lohi ilunekoa

Hitza

Esanahia

arroila	mendi zintzurra, <i>barranco</i>
arteka	arrakala, pitzadura
atalase	sarrera
atxiki	tirakada, zurrupada
atzendu	ahaztu
azantza	harrabotsa, astrapala
bafada	aire parrastada, aire bolada
bakan	ahul, ez sarri
baldar	dorpe, trakets
begietsi	ikusmiratu, <i>obserbatu</i>
begitandu	iruditu
beha	so, begira
beltzuri	betilun, ia suminduta
belun	
berantetsi	atzerapenaz datorrena
bere barnean bildua	gogoetatzen, <i>deskonektatuta</i>
bermatu	apoiatu, segurtatu
berriketan	hizketan, berbaz, solasean
besoak hazta egin	gerrian jarrita
bistak eraman	ikusi ahal den punturaino
bizarra egin	afeitatu
bizi	sarkorra, gogorra
bulkada	inpultsoa
burrunba	zaratotsa
buruan	amaieran

Hitza

Esanahia

damu izan	oker egina sentitu
derrigorrean	nahitaez, ezinbestean, ziur
dilin	txin-txina, txanponen soinutxo
dirdai	distirak, izpiak
dirdaitsu	ñirñirkaria
doi bat	apurtxo bat
donario	patxadaz, neurritasunez
ebaki	ahoskatu
egin ez egin egon	zalantzan, ezbaian
egon bizkor	
egurastu	aireztatu, aire berriz bete
eragotzi	oztopatu, trabatu, <i>molestatu</i>
errenditu	abaildua, nekatua
erreparatu	arreta jarri
errezel	gortina
eskorta	ukuilua, korta
eskudel	eskulekua, baranda
eskuztatu	esku artean erabilia, maiztua
estutua	urduritua
etxabe	behe-solairua, lonja
ezagun izan	nabari izan, begi bistakoa
ezkai	erle-belarra
ezkila	kanpaia
ezpal	ebakitako zur zatia
ezponda	aldapan dagoen lur-zatia, muna

Hitza

Esanahia

gailendu	nagusitu, nabarmendu
gaitzitu	amorratu, sumindu
gakotu	trabatua
galapagoak jota	gaixotuta
galgatu	frenatu
galtza barrenak	muturrak, beheko aldea
gandu	laino mehea, lainabehera
garmin	erre sunda, kemina
gau min	gau betea
gaztigatu	abisatu, ohartarazi
goazemazu	goazen (alok.)
gogaitu	ernegatu
goldatu	lurra makinaz iraulia, lantzeko
gorape	estalpea
gurgur	soinua (onom.), surmurra
harrotua	hanpatua, hazia
hasperen	intziria, arnasbehera
hasperendu	hots sudurkariaz ebaki
hatz mami	atzamar azala, ermamia (<i>yema</i>)
hauteman	erreparatu, nabaritu
hazita	handituta, puztuta
hazta egin	ukimenaz baliatu, haztatu
hazta eginda	gerrian ipinita
hemen dela hemen!	etorri dela!
herabez	lotsaz, apal

Hitza	Esanahia
histu	apaldu
hits	zurbila, goibela, tristeia
hitz beste egin	hizketagaia aldatu
hodeiertz	zerumuga, <i>horizontea</i>
horien ezean	horiek barik, horien faltan
hormatu	izoztu, leitu
hostaila	hostotza
hotsetik ekarri	soinutik ondorioztatu
huntz	landare igokaria, <i>yedra</i>
hurrupa	zurrupada, zurruta
ikusbegi	ikuspegia, panorama
ilaun	errekinak iduri
ile xerlo	ile-sorta
ilunbista	iluntzea, ilunabarra
imintzio	keinua
iragaitzaz	bidean (<i>en tránsito, de camino</i>)
iratzarri	izartu, esnatu
iratzarri	esnatu, izartu
ireki orduko	irekiaz batera / ireki baino lehen
irisatu	koloreztapenak, distira gisakoak
irmo	sendoa, tinkoa
irri ajataka	barre keinuka
irrikak jo	gogo bizia sentitu
isla	imajina arrastoa
istape	pausoa, urratsa

Hitza	Esanahia
ito beharrean	arnasestuka, hatsanka
jaulki	jalgi, irten, kanporatu
jori	oparo, ugari
kakorratz	<i>ganchillo</i>
karraskots	karraskada, krak soinua
karrika	kalea
kirats	hatsa, sunda desatsegina
kirrinka	soinu bizia (<i>chirrio</i>)
klaska	soinua sikua (onom.)
kliskatu	begia itxi-ireki
kopeta	bekokia
kurritu	ibilia egin
kuzkurtu	makurtu, bildu bezala
laketu	gustura ibili
lanbrotu	lausotu, difuminatu
larderiatsu	autoritarioa
larrain	larrea
larri ibili	ozta-ozta, mukan
legar	harri txintxarra, <i>grijo</i>
lekutu	kokatu, lekua hartu
lipar	unea, momentua
litekeena da	baliteke, posible da
lits	zati harilduak, firuak
lo kamuts	lotalditxoa
loki	buruaren belarri aurreko guneak

Hitza	Esanahia
lorratz	arrastoa
lugorri	lur landu, goldatua
lumadi	luma geruza
lurmen	elurra galduta
lustratu	lustreduna, krema emanda
maindire	mihisea, izara
makal	zuhaitz mota, txopoa
makulu	<i>bastoia, katxaba</i>
margul	zurbila, kolorea galdu duena
marraskatu	higatua
maskor	azal gogortua (<i>callo</i>)
mataza	nahastea, korapiloa
mehar	estua
mika	hegazti mota (<i>urraca</i>)
minberatu	minduta dagoena
mortu	inguru hila
motorzale	motor gidaria
mukuru	goraino
naba	ordokia, lautada
nabar	kolore nahasia, ilun samarra
nontsu	non inguru
norbera	bat-bedera (<i>uno mismo</i>)
ñarrotu	apur bat itxi
ñimiño	txiki-txikia
ñirñirkari	diz-diz egiten duena

Hitza

Esanahia

oinatz	aztarna, marka
okume	zur mota, xafla mehekoa
olana	toldoa
oraindik orain	duela gutxi, lehentxoago
orban	mantxa
orbel	hosto erori lehorren multzoa
ordainagiri	ticketa, erreziboa
ordeka	lautada
osin	leizea, zuloa
ospel	ilunbetsua, hotza
ostendu	ezkutukoa
ostertz	zerumuga, hodeiertz, <i>horizonte</i>
palasta	plastakoa, uretan emandako kolp
paldo	zoruko zutoina
parabrisa	haizetakoa
parapeto	babesteko horma
paratu	ipini, jarri
parterre	belardi zatitxo eta loredun erem
pendiz	malda, aldatsa
pikotxean	kukubilka, kokoriko, makurtuta
piltzar	oihal zati urratu zaharkitua
porlan	zementua
poto	ontzia
saldo	multzoa
sigi-saga	<i>zig-zag</i> eginez

Hitza	Esanahia
soildu	bakandu
soliba	gapirioa, habetxoa
soraio	axolagabe bezala, nagiki
soropil	belardi ondo jagona (<i>cesped</i>)
takografo	ibilgailu baten datu-bilgailua
tanga	zisterna
taxutu	antolatu bezala, ideia egin
tirriki-tarraka	oinak herrestatuz, astiro-astiro
tranpal	eskailera burua (<i>rellano</i>)
tua	listu, txu
txarrantxa	alanbrea pintxoduna
txatal	puska, zatia
txatartegi	txatarra lekua, hondakin metalik
txirbil	egur zatitxo kiribildua, txirlora
uberka	erreka, ur emaria
urdinkara	urdin antzekoa
urruma	kurruka, kexa
urrunxko	urrun samar
usnan	usaintzen, zerbaiten arrastoan
zabu	kulunka, batera bestera
zabuka	aldaroka, artez ibili barik
zafraldi	erasoa
zanpatuta	pisu handiaren pean zapalduta
zaputzik gorde gabe	errenkore gabe, purrustada barik
zerumuga	hodeiertz, ostertz

Hitza

Esanahia

zeudenean utzi

bere hartan utzi

zinbalokanpaitxoa, *platillo***ziraun**

narrasti mota, sugetxoa

ziri

palu fina

zirimola

aire zurrunbiloa

zirkin

mugimendu txikia

zirtoa bota

ateraldia, eztenkada

zolape

oinetakoaren azpia

zurrusta

txorrotada